

Katyń 1940

<https://katyn.ipn.gov.pl/kat/histori/walka-o-prawde/komisja-maddena-1952/12108,Raport-Maddena.html>
25.04.2024, 23:35

KOMISJA MADDENA 1952

Raport Maddena

Wynikiem prac Specjalnej Komisji Śledczej Kongresu USA był raport, którego treść była dla Sowieców druzgocąca. Stwierdzono, że za zbrodnię katyńską było odpowiedzialne NKWD. Raport był ogromnym przełomem w walce o prawdę.

Pierwsze posiedzenie Komisji odbyło się na wniosek Maddena, który jako przewodniczący zdecydował o trybie pracy tej instytucji, 11 października 1951 r. Pierwsze przesłuchania świadków miały miejsce na początku 1952 r. Członkowie Komisji wysłuchali m.in. relacji płk. Donalda Stuarta, który jako jeńiec brał udział w wizji lokalnej w Katyniu. 4 lutego wysłuchano wspomnianego już płk. Johna van Vlieta. Poza zeznaniami 81 świadków Komisja wykorzystywała również dokumenty, dowody rzeczowe (w liczbie 183) oraz opinie biegłych. Instytucja prowadziła swoje działania również poza granicami USA, np. Niemczech i Włoszech. Dzięki wytężonej pracy całego zespołu udało jej się zgromadzić ogromną ilość dowodów świadczących o winie Sowieców. Same zeznania świadków zajęły ok. 2 tys. stron.

Po ponad roku, 22 grudnia 1952 r., Komisja ogłosiła końcowy raport, tzw. Raport Maddena. Członkowie jednomyślnie stwierdzili, że winnymi zbrodni katyńskiej są Sowieci. Osąd Komisji był sporym przełomem, gdyż pomimo tego, że nie ustalono personaliów konkretnych winowajców, tych którzy wydali rozkaz mordu oraz jego wykonawców, stwierdzono w oficjalnym dokumencie państwowym, że winę ponosi ZSRS.

Komisja zaproponowała przekazanie Zgromadzeniu ONZ pisemnych zeznań, wraz z innymi materiałami dowodowymi i wynikami jej dochodzenia, celem wniesienia do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości pozwu przeciw ZSRS o popełnienie zbrodni, stanowiącej pogwałcenie praw wszystkich cywilizowanych narodów. Rekomendację tę w trakcie dalszych prac w Kongresie uzupełniono zapisem, aby w sytuacji niepodjęcia przez Narody Zjednoczone proponowanych działań prezydent USA zwrócił się o pomoc do międzynarodowej komisji, złożonej z przedstawicieli innych niż Niemcy i Rosjanie narodów, która odegrałaby rolę ławy przysięgłych, zapoznałaby się z zeznaniami świadków i materiałem dowodowym dotyczącym zbrodni katyńskiej, a po zaprotokołowaniu swoich ustaleń wydała zalecenia zgodne z wymogiem sprawiedliwości - W. Wasilewski, s. 78.

Niestety, wypracowane przez komisję Maddena propozycje nie zostały zastosowane w praktyce. W życie nie weszła koncepcja postawienia sprawy katyńskiej na forum ONZ i osądzenia jej przed Międzynarodowym Trybunałem. Powodem była postawa polityków z Departamentu Stanu, którzy odpowiadali za politykę zagraniczną USA. W opozycji do nich znajdowali się politycy i wojskowi z Departamentu Obrony, którzy chcieli wykorzystać sprawę zbrodni katyńskiej jako oręż w walce propagandowej ze Związkiem Sowieckim. Ostatecznie administracja nowego prezydenta USA Dwight Eisenhowera, chcąc zakończyć krwawą wojnę w Korei, nie wykorzystywała zbrodni katyńskiej do uderzenia w wizerunek ZSRR. W 1953 roku doszło do podpisania porozumienia pokojowego.

Podsumowując należy jednak przyznać rację W. Wasilewskiemu w kwestii tego, jak ogromny wpływ miała Komisja Maddena na rozprzestrzenienie prawdy o mordzie katyńskim. Zmusiła ona władze komunistyczne za Żelazną Kurtyną do zabrania głosu w tej sprawie, choć chciały one za wszelką cenę przykryć Katyń nimbem milczenia. *Najlepszym zaś chyba świadectwem znaczenia działań Komisji było rozpętanie, w reakcji na jej prace, największej w dziejach fałszerstwa kampanii propagandowej Moskwy i Warszawy, mającej na celu podtrzymanie kłamstwa katyńskiego* - W. Wasilewski, s. 82.

MORD W ŁESIE KATYŃSKIM

Przesłuchania
przed amerykańską komisją Maddena
w latach 1951–1952

TOM 1

MORD W ŁESIE KATYŃSKIM

Przesłuchania
przed amerykańską komisją Maddena
w latach 1951–1952

TOM 2

MORD W ŁESIE KATYŃSKIM

Przesłuchania
przed amerykańską komisją Maddena
w latach 1951–1952

TOM 3